

Òrgan: Junta de Govern
Caràcter: Sessió Ordinària
Data: 27 de desembre de 2022
Expedient núm. X2022000981
Aprovat per unanimitat (Pere Vila Frigola, Lluís
Guillaumes Picart, Mireia Molas Plana, Josep Maria
Cros Roca)

ACORD

Aprovació dels principis informadors que regiran el funcionament del 1er Banc de Pedra de les Preses

A l'objecte de recuperar i promoure les construccions de paret seca al municipi de les Preses, el primer tinent d'alcalde, proposa l'aprovació dels següents principis informadors del 1er banc de pedra seca del municipi de les Preses.

Banc de pedra a Les Preses

Un banc de pedra és un magatzem de pedra municipal, amb pedra de la zona volcànica de La Garrotxa i de Les Preses en particular. Aquesta pedra és basàltica de diferents tipus i mides.

Espai:

L'espai destinat a emmagatzemar la pedra ha de tenir la superfície suficient per permetre l'apilament de les pedres i també la seva manipulació i selecció per mides o per tipologies.

Aquest espai ha de ser ben delimitat que es pugui tancar de manera que ningú des de l'exterior pogués entrar i endur-se pedra.

El terra ha de ser adequat, i a poder ser amb grava i sauló compactats, i també es podria posar una mica de calç en pols. S'ha d'evitar que creixi massa la vegetació dins d'aquest espai ja que amb poc temps podria envair la zona de les pedres. No és adequat un terreny argilós o que amb la pluja es converteixi en un fangar. En aquestes condicions no es podria treballar els dies de pluja.

Material necessari:

Es necessita una porta ferma per poder tancar aquest espai correctament delimitat amb una tanca alta. Amb un sistema de tancament amb clau.

Es necessita una garbelladora del tipus "artesanal": Construïda amb ferro, un aparell que permet garbellar i seleccionar les pedres per mides. Consta d'una estructura de ferro amb barrots separats per una mida concreta i inclinada aguantada per un peu de ferro consistent que aguanta tota l'estructura. Es poden tenir un parell de garbelladores per triar diferents mides.

Quan amb la pala de la retroexcavadora es tiren les pedres sobre la garbelladora, la terra cau darrera i les pedres que superen la mida entre barrots rodolen cap al davant. D'aquesta manera es fa una selecció "artesanal" però amb màquina.

Es necessari contractar una empresa de retroexcavadores que esporàdicament vingui al recinte del banc de pedra a garbellar la pedra que s'haurà descarregat prèviament. També aquesta excavadora ha de fer la feina de fer les diferents piles i pot fer igualment les feines de carregar els camions que vinguin a buscar pedra.

Aquesta màquina ha de ser una retroexcavadora amb pala davant i retro al darrera. Si té una cullera que pugui garbellar molt millor. També ha de tenir un martell picador per en algun moment poder trencar grans pedres i fer-les més petites.

Organització de l'espai:

Dins del recinte hi ha d'haver un espai de recepció de la pedra que els camions porten per descarregar. Es pot fer una pila més o menys gran depenent de la grandària total del l'espai. Aquesta pila posteriorment haurà de ser moguda i garbellada, seleccionant els tipus i mides de pedra. L'espai ha de ser suficientment gran per permetre apilar diversos camions carregats de pedra en poc temps si provenen per exemple d'un rebaix amb molta pedra.

En un altre zona del recinte hi ha d'haver les piles de pedra ja seleccionades i netes de terra, o sigui passades per la garbelladora. Si hi ha diferents mides de pedra garbellada es poden fer diverses piles de pedra amb mides diferents. També es poden fer piles amb pedres de mida molt més gran que la retroexcavadora haurà destriat d'entre totes elles.

També hi pot haver una pila amb la pedra descartada després de ser garbellada i que un cop tornada a garbellar i neta de terra pots ser la pila del reble.

Tanmateix també si les pedres arriben prou netes i sense terra, poden passar directament a una pila amb aquesta barreja de pedres netes.

Es pot confeccionar uns cartells per distingir cada pila de pedres amb el seu nom.

La terra sobrant es pot apilar també en un altre racó per si algú la necessita també. En cas que hi hagi molta acumulació de terra, de tant en tant s'haurà de moure i abocar en algun lloc on sigui convenient i necessari.

Recepció de la pedra:

Una persona amb clau per obrir el recinte ha d'estar al corrent de les demandes del banc de pedra. Aquesta persona ha d'haver estat degudament formada per distingir els tipus de pedra i verificar que la descàrrega és conforme al que es necessita al banc de pedra.

Hi ha d'haver un control del material que arriba, el camió que les porta, número de viatges, i verificar sempre que es pugui que la càrrega efectivament és de pedra i no de runa o terra. Seria convenient fer una comprovació visual abans de descarregar per evitar que es descarreguin viatges amb molt poca pedra i molta terra per exemple.

Sempre que sigui possible es comprovarà la càrrega pesada amb els tiquets de bàscula.

Tot això ha d'estar en un llibre de control específic del banc de pedra. Quan es necessiti portar pedra fins al terreny, aquesta persona o algú altre també capaç de fer aquestes tasques, hauran d'obrir el recinte i indicar el lloc de descàrrega. Com hem dit ha de ser prou gran per emmagatzemar diversos camions el mateix dia.

En cas que la pila de descàrrega sigui molt gran s'haurà de contactar amb prou rapidesa amb la retroexcavadora per poder fer la tria de pedra per a repartir-la en les piles de pedra finals que es guarden en un altre zona del recinte.

No es pot deixar massa temps la pila de descàrrega sense cribar per evitar que creixi la vegetació entre la terra que hi podria haver.

Sortida de la pedra:

Quan es reclami pedra del banc de pedra, aquest encarregat haurà de comprovar i verificar la demanda. El demandant haurà concertat prèviament aquesta cita per agafar pedra.

Un cop fixades hora i dia amb la "retroexcavadora del banc de pedra" es procedirà a carregar les tones de pedra pactades. Per tant s'haurà de passar per la bàscula a pesar i comprovar que tot és correcte.

No es permetrà que cap altra retroexcavadora més que la contractada entri al recinte.

Es permetrà que persones carreguin bigbags de pedra de manera manual i triada personalment en el cas que necessitin aquest tipus de càrrega. Evidentment tot això ha d'haver estat pactat anteriorment. Aquestes persones que vinguin a triar-se la seva pedra de manera manual hauran de portar calçat i roba adequades i els epis corresponents per evitar incidents. (aquest apartat haurà de ser ben discutit. En previsió que això pugui portar problemes legals o de seguretat, es prohibiria evidentment que persones alienes al banc de pedra entrin dins el recinte... i es podria solucionar com a alternativa contractant persones autoritzades que facin aquesta tasca, amb els seus epis i assegurances de responsabilitat civil)

Quina pedra pot arribar al banc de pedra?

Tota la pedra volcànica provinent d'enderrocs, excavacions, pedra sobrant d'obres, pedra de clapers particulars. Tota la pedra és benvinguda i de totes les mides. Parlem de pedra neta, sense morter. Pot haver-hi evidentment terra barrejada entre les pedres.

No pot haver-hi restes de formigó o morter, ni plàstics, ferros o altres tipus de runa.

En el cas de Les Preses es prioritza evidentment pedra volcànica perquè és la que hi ha al municipi. Però tenint en compte que a les proximitats hi ha gresos per exemple també es poden guardar altres tipus de pedra, sempre amb les mateixes condicions.

Tema econòmic...:

El primer que caldrà fer és signar algun tipus de contracte amb l'empresa de l'excavadora per a fer aquests treballs temporals i esporàdics al llarg de l'any. Això serà evidentment una despesa que tindrà el banc de pedra.

L'encarregat del banc de pedra també haurà de cobrar les hores invertides en fer la seva feina en cas que sigui una persona que no formi part de la plantilla de l'ajuntament.

La fabricació de les garbelladores també té un cost.

Quan es vingui a buscar pedra normalment s'haurà de pagar una quantitat, la qual cosa significa passar per la bàscula cada cop que es carrega un camió. Depenent de l'obra de pedra seca on vagi destinada aquesta pedra es pagarà un preu més o menys alt, o no es pagarà. Això depenent de si es tracta d'una obra d'un particular, o una obra municipal de l'ajuntament. Un preu orientatiu de compra podria establir-se en 30 euros de pedra neta per tona, en el cas de restauració de patrimoni municipal i particular de pedra seca i es pot posar un preu més alt en el cas d'obra nova per un particular.

Aquests diners de venda de pedra han de servir per a poder mantenir els comptes del banc de pedra sanejats, o sigui per poder pagar la retroexcavadora, l'encarregat, el material necessari i els possibles ajuts extres necessaris durant l'any de feina del banc de pedra.

Es pot incentivar a les empreses d'excavacions a que portin la pedra al recinte pagant-los una quantitat que podria ser entre cinc i deu euros (depenent de com de neta sigui la pedra, això ho haurà de comprovar sempre l'encarregat del banc de pedra).

Normalment les empreses han de pagar per portar les seves restes d'excavacions cosa que afavoreix les males pràctiques que són habitualment enterrar les pedres per evitar precisament haver de pagar. Per tan oferir una quantitat "simbòlica" pot fer que els surti més a compte fer el viatge de camió fins al banc de pedra, un cop pesada la mercaderia, és clar. Aquests diners evidentment provindran de la venda de la pedra.

Qui pot accedir al banc de pedra i com?

L'Ajuntament haurà de fer campanyes per donar a conèixer aquest "servei". Qui necessiti pedra volcànica per a fer una obra haurà de contactar amb l'ajuntament i exposar les seves demandes i els seus projectes.

La pedra del "banc de pedra" en principi és exclusivament per a feines de restauració del patrimoni de pedra seca del municipi o bé per obra nova de pedra seca dins del municipi.

Un "tècnic" que pot ser un membre de l'AGMC o una persona amb un coneixement solvent amb obres de pedra seca conjuntament amb algun tècnic municipal han de certificar i comprovar que efectivament l'obra per la qual es necessita la pedra és una obra de pedra seca, sigui restauració o obra nova. També s'hauran de verificar els amidaments de l'obra a fer per a poder fer un càlcul en tones de la pedra que es necessita. I es procedirà a carregar la quantitat calculada per aquests tècnics. S'haurà de fer un seguiment a l'inici de l'obra, a mitja obra i al final per verificar que s'ha fet servir la tècnica de la pedra seca de manera correcta.

Si no es compleixen les condicions pactades, si es fa servir morter o la tècnica de pedra seca no s'ajusta als mínims que es demanen per a la construcció d'una obra amb pedra seca ben feta, es procedirà a suspendre l'execució de l'obra i retirar la pedra, a càrrec de la persona o empresa que hagi vingut a buscar la pedra (en tot cas se li retornarà l'import pagat per cada tona de pedra retornada).

Si l'obra en qüestió està promoguda i pagada per l'ajuntament aleshores la pedra es pot simplement cedir sense cap tipus de cost i d'aquesta manera no comptarà com a part del pressupost de l'obra. Els tècnics municipals responsables de l'àrea d'obres públiques han d'estar assabentats d'aquests detalls i del banc de pedra a l'hora d'elaborar els projectes i pressupostos.

Altres qüestions:

Un cop engegat el projecte, es veurà com funciona el tema d'acumulació de pedra; es veurà si arriba molta pedra o poca i en funció d'això es poden prendre una sèrie de decisions: Si arriba molta més pedra de la que surt això provocarà una saturació en el banc de pedra. Per evitar això es pot preveure de vendre la pedra a empreses constructores i de maçoneria. Això, com s'ha comentat anteriorment no és la prioritat però més val que construeixin parets de xalets amb pedra volcànica que amb pedra d'un altre origen. En aquest cas el preu que podrien pagar també podria ser més elevat. Això seria només en cas que l'estoc de pedra no tingui la sortida que seria desitjable. Aquestes empreses haurien de ser també verificades així com les seves obres, i a poder ser empreses de la comarca.

Els ingressos derivats serien benvinguts per seguir mantenint els comptes del banc de pedra i fins i tot poder destinar més diners a fer una millor selecció de pedres per mides i formes.

Tanmateix si el ritme d'obres en pedra seca agafa una mica de ritma no caldrà pensar en aquesta darrera possibilitat.

Aquest document és una proposta que caldrà anar polint per adequar a una normativa municipal.

Sotmesa la proposta a votació, els membres de la Junta de Govern Local, acorden:

Únic - Aprovar els principis informadors del 1er banc de pedra seca de les Preses.

Signat electrònicament,